

Vabariigi Valitsuse määruse
"Naage maastikukaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri" eelnõu
SELETUSKIRI

1.Sissejuhatus

“Looduskaitseaduse” (RT I 2004, 38, 258; 53, 373; 2005, 15, 87; 22, 152) § 10 lõike 1 alusel ja kooskõlas § 11 lõikega 1 on Vabariigi Valitsusel õigus võtta ala kaitse alla ning kehtestada ala kaitsekord. Kuna ala ei ole varem kaitse all olnud, on tegemist uue kaitseala moodustamisega.

Vabariigi Valitsuse määruse eelnõu on koostanud Harjumaa Keskkonnateenistuse looduskaitse peaspetsialist Tiina Napp ja spetsialist Elle Valtna, eelnõuga kavandatud kitsenduste vajalikkust, “Looduskaitseadusele” vastavust ja seletuskirja nõuetekohast vormistust kontrollis Keskkonnaministeeriumi koosseisuväline spetsialist Kaire Sirel (tel 673 7562). Eelnõu keeleteimetaja oli Keskkonnaministeeriumi haldusosakonna spetsialist Enel Ormus (tel 626 2906), eelnõu õigusekspertiisi on teinud Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna juhataja kt Mirjam Vili (626 2825) ja Keskkonnaministeeriumi õigusosakonna jurist Kadri Tubli (tel 626 2822).

2.Eelnõu sisu

Naage maastikukaitseala (edaspidi *kaitseala*) eesmärk on kaitsealuste nahkhiireliikide ja teiste kaitsealuste liikide, nende elupaikade ning EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992 lk 7-50) I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse. Need elupaigatüübid on: lubjakivipaljandid (8210 – sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale, tärniga on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid), koopad (8310) ning rusukalle ja jäärakute metsad (9180*).

Kaitse-eeskirja kohaselt on inimestel lubatud viibida, korjata marju, seeni ja varuda muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal. Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine, sealjuures on rohkem kui 20 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine ja kaitseala vetel mootorita ujuvvahendiga sõitmine. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning piiranguvõondis tehtavatel liinirajatiste hooldustöödel ja maatulundusmaal metsamajandustöödel või põllumajandustöödel. Muudel juhtudel on maastikusõidukiga sõitmine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Kaitsealal on lubatud jahipidamine. Kalapüük on lubatud maaomaniku nõusolekul (tiik jääb eramaale). Adru ja pilliroo varumist ei ole kaitse-eeskirjas käsitletud (puuduvad sobivad veekogud). Tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamist kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ning olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutöid ja veerežiimi taastamist ei ole käsitletud kuna nende reguleerimine pole asjakohane, ala on väike ja pangametsa ei ole põhjust rajatise või ehitise püstitada, samuti ei jää alale maaparandussüsteeme. Kaitsealale ei jää õuemaad, seetõttu ei ole ka õuemaal tegutsemist eraldi reguleeritud.

Kaitsealal ei või ilma valitseja nõusolekuta muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega kõlvikute sihtotstarvet, koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoimingud, väljastada metsamajandamiskava, kinnitada metsateatist, kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut, anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks, seada projekteerimistingimusi ning anda ehitusluba.

Kaitseala on tsoneeritud üheks sihtkaitsevööndiks ja üheks piiranguvööndiks.

Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja pool-looduslike koosluste säilitamiseks. Sihtkaitsevöönd on vajalik nahkhiirte talvitumiskohtade

ning Naage panga ja pangametsa kaitse tagamiseks. Kaitseala sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine, telkimine ja lõkketegemine ning uute ehitiste püstitamine. Sihtkaitsevööndis esinevate rohumaade hooldamine on kaitse-eeskirja kohaselt lubatud ja oluline nii taimestiku kaitse kui maastikuilme säilitamise seisukohalt. Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud hooldustööd kaitsealuste liikide elutingimuste säilimiseks, metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, poollooduslike koosluste niitmine ning loomade karjatamine, olemasolevate teede ja jalgradade hooldustööd (muid ehitisi sihtkaitsevööndis ei ole) ning õppe ja loodusraja rajamine ning selle hooldustööd.

Kaitseala piiranguvööndis on majandustegevus lubatud. Keelatud on veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine ning uute veekogude rajamine, puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, maavara kaevandamine, biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, uue maaparandussüsteemi rajamine ja uuendusraie (välja arvatud turberaie), kusjuures tuleb säilitada koosluse liikide ja vanuse mitmekesisust. Pinnase iseloomu tõttu ei ole oluline piirata puidu kokku- ja väljavedu külmunud pinnasel. Ehitisi, sealhulgas ajutisi ehitisi võib püstitada ainult kaitseala valitseja nõusolekul. Telkimine ja lõkketegemine on lubatud paikades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud.

Kaitseala tüüp on maastikukaitseala kuna kaitseala kaitse-eesmärk on seotud eelkõige maastiku (panga, koobaste, pangametsa) kaitsega.

Kaitseala kaitsekorra väljatöötamisel on arvestatud kaitsealal esinevaid loodusväärtusi, kaitseala tsoneeringu ja kaitsekorra kohta koostatud eksperdiarvamust. Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagab kaitsealal esinevate liikide ja looduslike elupaikade soodsa seisundi. Leebem kaitsereežiim seaks ohtu kaitseala kaitse-eesmärkide saavutamise ja loodusväärtuste säilimise.

Naage maastikukaitseala pindala on 4,6 hektarit, sellest eramaad 3,6 hektarit ja riigimetsamaad 1 ha.

3.Maaomanike seisukohad

Kaitse-eeskirja eelnõu avalik väljapanek kestis Harku vallas ja Harjumaa keskkonnateenistuses 17. jaanuarist 31. jaanuarini 2005. Avaliku väljapaneku käigus arvamusi ei laekunud. Kaitseala moodustamise asjus avalikku koosolekut ei toimunud, sest eramaade vähesuse ja avaliku huvi puudumise tõttu tegi Harjumaa keskkonnateenistus ettepaneku jätta avalik arutelu korraldamata.

Kaitseala moodustamise „Looduskaitseeaduse“ § 9 kohase menetluse käigus saadeti 4-le kaitsealal paikneva kinnisasja omanikule teated tähtkirjaga, (saadeti kolm kirja – ühele omanikule kuulub 2 kinnisasja). Kirjad sisaldasid teadet, et kui pretensioone ning ettepanekuid ei esitata, loetakse kaitse-eeskiri kooskõlastatuks. Kuna 3 kirja adressaadini ei jõudnud, avaldati 28.02.2005 ajalehes Postimees asjakohane teade. Vastukajasisid kaitse-eeskirja kohta omanikelt ei laekunud.

4.Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Naage maastikukaitseala kaitsekorra kavandamisel on lähtutud „Looduskaitseeaduses“ esitatud nõuetest ning arvestatud vastavust Euroopa Ühenduse õigusele, eelkõige EÜ nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ. Osa Naage maastikukaitsealale jäävast alast on Vabariigi Valitsuse 05. augusti 2004. a korralduse nr 615-k "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri" (RTL 2004, 111, 1758) punkti 2 alapunkti 231 kohaselt määratud Natura 2000 võrgustiku alaks.

5.Määruse mõju ja rakendamiseks vajalikud kulutused

Määruse jõustumisele peab järgnema erinevate maamaksumäärade kinnitamine, mis tuleneb määrusega kehtestatavatel majanduspiirangutest. Sellega korrigeeritakse ühtlasi valdade eelarvesse laekuva ja riigi eelarvest kompenseerimist vajava maamaksu suurust. Määruse jõustumine ei too kaasa organisatsioonilisi muudatusi.

6.Määruse jõustumine

Määrus jõustub “Riigi Teataja seaduse” (RT I 1999, 10, 155; 2001, 24, 133; 93, 565; 2002, 44, 283; 102, 600; 2003, 4, 19 ja 22) § 5 lõikes 5 sätestatud ajal.

7.Eelnõu kooskõlastamine

Naage maastikukaitseala kaitse-eeskirja eelnõu on heaks kiitnud Harku Vallavalitsus (27. jaanuari 2005. a kiri nr 10-5.5/245).

Villu Reiljan
Keskkonnaminister
Annika Velthut

Kantsler